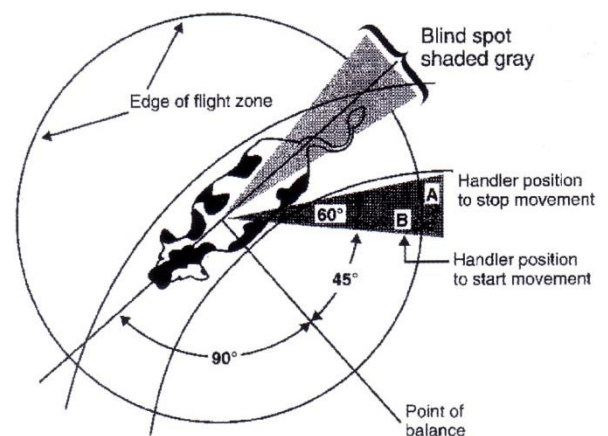

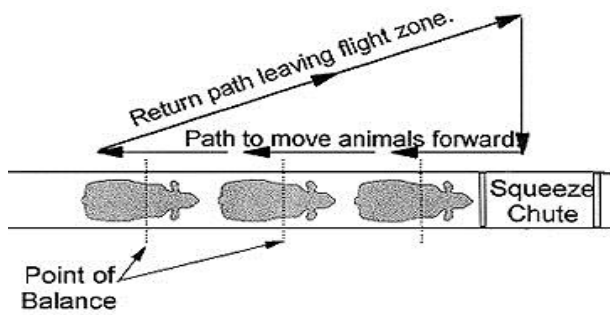
Aandachtspunten Natuurlijk gedrag en Instinct

- De koe is een sociaal kudde-dier die langdurige vriendschappen vormt. De kudde = veiligheid en isolatie is daarom een zeer grote stressor. Van nature vertonen koeien synchroon gedrag (gelijktijdig gedrag laten zien), met name grazen en rusten. Dit versterkt de onderlinge band en biedt bescherming tegen roofdieren. Geschat wordt dat een koe 50-70 individuen kan herkennen.
- De koe is een prooidier; zij is van nature zeer alert op haar omgeving. Ze wil zien wat er gebeurt en wat nadert, reageert sterk op bewegingen en geluid. Ze wil weglopen voor een bedreiging, wil beschutting voor afkalven en laat pijn niet snel zien. Als de koe zich veilig voelt zal ze eerder klauwproblemen laten zien en kan je als boer dus eerder actie ondernemen.
- Het duurt drie tot zeven dagen (afhankelijk van de ervaring met sociale wisselingen) voor de koe voordat ze zich heeft aangepast en er een nieuwe rangorde is vastgesteld. Probeer het aantal verplaatsingen naar andere groepen zo veel mogelijk te beperken. Verplaats koeien met meerdere tegelijk en laat vaarzen op tijd aan kudde en aan de melkstal zodat stress bij plaatsing in kudde na afkalven minder is.
- Koeien kennen een complexe rangorde (niet lineair, dus niet altijd dezelfde volgorde). Dit betekent dat er een andere volgorde in de kudde is op weg naar de wachtruimte dan de volgorde door de melkstal. De wachtruimte moet dus groot genoeg zijn zodat ranghogeren naar voren kunnen lopen.
- De koe heeft een vluchtzone waarbinnen zij middels een vast patroon zal reageren op een prikkel (bedreiging). Ze zal altijd kijken naar de prikkel en wil jou dus altijd kunnen zien. De grootte van de vluchtzone is afhankelijk van hoe wild of tam het dier is. Een koe start met bewegen als de prikkel in deze vluchtzone/persoonlijke ruimte komt. De koe zal stoppen met bewegen als de bedreiging buiten haar vluchtzone is.
- Bedreigingen vanuit meerdere richtingen geven vluchtgedrag: vanuit 1 kant opdrijven.

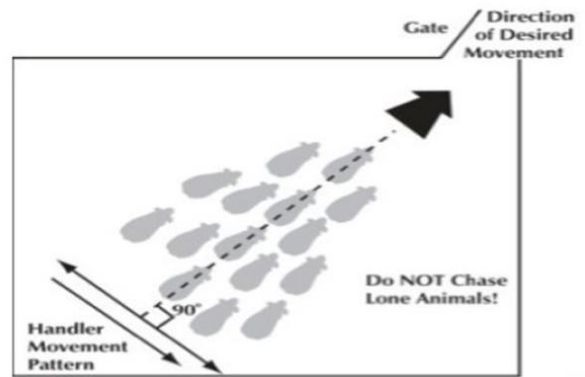

Temple Grandin, grandin.com

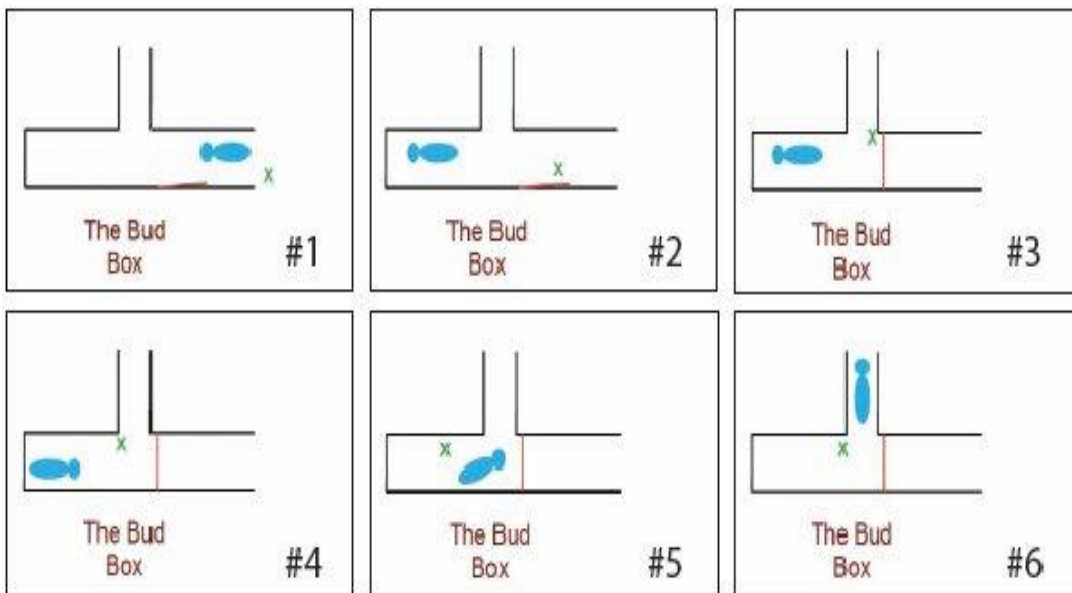
- Om een koe te laten starten met bewegen is een grotere druk nodig. Om te blijven bewegen minder. Belangrijk is positie, timing, hoek en snelheid van benaderen.
- Gebruik "Rocking Motion": wiegende beweging is effectief, koe kan je constant zien.
- In dezelfde richting lopen als de koe zal haar langzamer doen lopen, er tegenin sneller.
- Om een kudde op te drijven: Loop in een zig-zag om een "T" vorm te creëren richting het hek waar ze door moeten.

Temple Grandin, grandin.com

- Koeien hebben de neiging om terug te gaan naar waar ze vandaan kwamen. Maak hier gebruik van, bv bij laden van een vrachtwagen: uitgang uit het hok naast de ingang. Bud box:

Michelle Proctor,
University of Missouri